

Izhaja trikrat na teden vsaki Torek, Četrtek in Soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Izhaja trikrat na teden vsaki Torek, Četrtek in Soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Nesloga tlači

ŠTEV. (No.) 9.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 21. JANUARJA, 1922.

LETO (Vol.) VIII.

PAPEŽ BENEDIKT XV. UMIRA.

Z. D. ZAHTEVAJO KONEC SPORA MED CHILE-IN-PERU.

Ameriška vlada je posegla vmes in zahteva takojšno mirovno pogajanje.

Washington, D. C., 20. jan. — Spor, ki se je zanetil že pred dolgim časom med državama v južni Ameriki med Chile in Peru radi malega teritorija, ki ga je razsodila Ankonska pogodba je še vedno v teku. Raditega spora, ki je edino v škodo obema državicama, se je zdela potrebno Združenim državam, da so posegle vmes v konflikt in zahtevajo, da se obe stranke takoj spravijo k mirovnemu pogajanju kakor hitro mogoče.

Uradna obvestila so bila poslana v Hardingovem imenu obema državam. Pogajanje se bo vršilo najbrže v Združenih Državah.

Chiliska vlada je baje že uradno potrdila sprejem obvestila in je zadovoljna s predlogom, da se prične z razmotrivanjem Ankonske pogodbe, radi katere je nastal Tacna-Aricaški spor med obema državama. Tacna-Aricaška pokrajina zelo slovi po svojem bogatem proizvodnji volne in usnja, in zato jo zahtevajo obe države za svojo last.

REV. JOHN TROBEC BOLAN.

Iz Rice, Minn., smo dobili ravno ob zaključku te številke žalostno poročilo, da je tamkajšni slovenski župnik Rev. John Trobec nevarno obolél. Blagemu gospodu in našemu dobrotniku želimo okrevanja in ga v ta namen priporočamo naročnikom v molitev.

ROPAR IZURIL ŽENSKO V DIVJEGA LOVCA.

V nemški Avstriji so pred par dnevi aretirali nekega Franz Lenkerja, ki se je skrival v gorovju na Zgornjem Štajerskem, kot divji lovec. Aretirani je obdolžen radi štirih umorov. V pismu, ki so ga našli na domu njegove matere, je bilo omenjeno, da mu je pri tem poslu pomagala neka mlada žena. S katero sta skupaj hodila na lov v najdrznejša kraja, ki so se zdeli drugim lovcom nedostopni. Nastrelila sta vedno do volji divjih koz, jelenov pa tudi druge divjačine, tako da njima ni bilo treba lakote trpeti.

Žena je bila pri tem omožena in svojega moža je vlekla za nos, da je bolna in da so ji zdravniki svetovali, da mora na sveži planinski zrak in uživati sveže kozje mleko in sir, kar edino jo bo ozdravilo. Mož nič duhega sluteč, ji je to dovolil. Žena pa je šla v planine in tam igrala u-

(Nadaljevanje na 3. strani)

HUGHES PROPADEL S SVOJIM PREDLOGOM.

Washington, D. C., 20. jan. — Kakor razvidno iz včerajšnjih konferenčnih sej, je državni tajnik Hughes propadel s svojim predlogom, da se mora vršiti pogajanje med Japonsko in Kitajsko pri odprtih vratih. Zahteval pa je tudi, da morajo biti vrata Kitajske odprta in do stopne državam sveta. Predlog je vseboval 4. člene in sicer trije so določevali le postranske stvari, 4. člen, pa je bil takorekoč jamstvo za odprte vrate v Kitajski.

Britanski, francoski in japonski delegatje so takoj spoznali nevarnost, ki bi ogrožala njih interese v Kitajski, zato so tudi s potuhnjanim namenom sprejeli prve 3. člene, a 4. člen so izpustili in istega nadomestili stem, da se v takih slučajih izpune posebno komisijo, ki bo reševala in presojevala ali se naj dopusti dostop gotovim državam v Kitajsko ali ne.

Stem je rečeno ravno toliko, kakor: ako bo nam všeč, in ako nam ne bo v škodo, bomo dovolili tak dostop državam, če ne ga bomo odklonili. Pri komisiji bodo tvorili itak večino britanski, francoski in japonski zastopniki, čemu se bati potem.

Značilno je posebno to in za ameriško delegacijo pa skrajno sramotno, da je se je podala v to, da ta predlog radi 4. člena Hughesovega predloga ne sme priti več na sedajni washingtonski konferenci na dnevi red. Skratka povedano, zavezni ki so si zavarovali hrbet in o tem se ne bo smelo več govoriti. Tako delajo spretni diplomati, le žal, da ti diplomati niso v službi Združenih Držav.

ARMENCI ZAPUŠČAJO DOMOVINO RADI TURŠKIH GROZOVITOSTIJ.

Geneva, 16. jan. — Vrhovni svet zveze narodov je danes prejel posebno brzjavko od belgijskega primata Kardinala Mercier, v kateri prosi zvezo narodov, da bi omogočili transportacijo Armencev, ki so primorani zapustiti svojo rojstno grudo radi neprestanih nečloveških grozovitosti in nasilenosti od strani Turkov. Kardinal trdi v svoji brzjavki, da čaka na odhod okoli 120.000 Armencev.

Zelo čudno je res, da civilizirani narodi dopuste kaj takega uganjati brezsrčnim Otomancem.

NOVE VRSTE DAVEK.

V Berlinu bodo od sedaj naprej pobirali davek od vseh, ki bi bili zunaj ali po gostilnah ali plesnih čez eno uro po polnoči.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

(Izvirno poročilo za "Edinost.")

Začnimo z vremenom. Zadnje leto se je odlikovalo z nenavadno vročino, pa tudi s kmalo nastopivšo zimo. Kajti že pred Vsemsvetimi zapadli sneg se je držal do konca leta, včasih z občutnim mrazom. Ob novem letu pa je nastopilo bolj južno vreme, sneg bo kmalu popila zemlja le na višjih hribih se še drži. Kmetovalci šele zdaj pospravljajo repo, ki je ostala pod snegom, in je vendar dokaj debelela, posebno na bolj vlažnih krajih. Tako si je zdaj pripravljajo za kislino, razun vinstva je bilo drugih pridelkov bolj pičlo in spomlad se oglasi najbrž s pomankanjem. Ker kmetje niso pridelali dosti pice, je prešičja reja bolj pomankljiva, morali so prej klati, še ne dosti pitane živali, zato je bolj mršava, slanina drobna neprežeta, masti je manj, ki je že zdaj kilogram nad sto kron, špeh pa po 80 kron. Cene govede in prašičev pa rastejo, ker prekupei vso boljše živino spravljajo v inozemstvo. Zato draginja še vedno raste.

V javnem življenju se kaže večji razmah v dobrem, kakor v slabem oziru. Razveselilo je, da tudi naša prej prezirana Dolenjska dobro giblje v izobraževalnosti. Mnogo prosvetnih društev je nastalo. Kmečke zveze so zopet oživele. Njim vspremdoma delujejo županske zveze, katere potrebe in zahteve našega ljudstva naznanjajo na merodajna mesta, dosežejo marsikak uspeh, a odvrnejo tudi škodo, kakor ob prenatrpani trošarini, ob mobilizaciji, da fantje — vpoklicanci niso bili kaznovani itd.

V izobraževalnem in političnem obziru je velikega pomena za Dolenjsko, da se je v Novem mestu lani ustanovil list, "Sedajnost", ki ima izbornega vrednika v osebi Frank Radeščka, ki je kot srbski vojak ob svetovni vojni poizkusil vse gorje in pozna dobro jugoslovanske razmere. Zato pa je tarča dolenjskih liberalcev in samostojnežev, ko jim po pravici bere levite in zavrača njihove neosnovane napade.

Tako je prva številka, 1922, odkrila nakane liberalcev v članku proti korpuciji in pravičnosti! V Novem mestu izborni deluje v kulturnem obziru za povzdigo našega ljudstva sodni svetnik Dr. Fišinger. Liberalci bi se ga radi iznebili, zato so dvignili gonjo proti njemu v obliki interpelacije na pravosodnega ministra, ki jo je stavil poslanec samostojnež Majcen iz Šent Janža in jo je objavil "Kmetijski list", ki zoblje iz korita samostojnih prodancev v Belgradu. Preiskava bo dognala popolnoma neomadeževanost Dr. Fišingerja, trdi se lahko za sedaj pri vseh, ki ga poznajo. Ne tako pri samostojnežih. Poslanec Majcen naj bi rajši sebe prijel za nos. Ali je že pozabil, da ga je sentjanski župnik v časnikih javno pozval, naj stopi s svojim natolcevanjem pred sodišče — a se še sedaj skriva za svojo poslansko imuniteto in župniku ne povrne dobrega imena. A pride plačilni dan! Majcen se zdaj briga, kako vred spravi svoje zavoženo gospodarstvo. No, in nedavno je že kupil lepo posestvo tam pri Mokronogu baje za par sto-tisoč kron. Samostojni kmetje pa naj vidijo, kako on deluje za blagor kmečkega stanu.

"Samostojni" ravnatelj Vedernjak na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu je tudi tako "vzorno" gospodaril, da je prišel v disciplinarno preiskavo in bil prestavljen k poljedeljskemu oddelku v Ljubljano. A minister Pucelj se mu je skazal hvaležnega za to, ker mu je po šmihelski župniji zmešal po samostojniškem receptu kmete in jih dokaj pripeljal v samostojno stranko, stem da je obenem kaznovan in pomaknjen v višji činovni razred, česar je v istini potreben; pa saj itak ne gre iz Puceljnovga žepa. — a Grm pa je prišel tudi samostojnež znani Skalicky, ne toliko iz ljubezni do kmeta, ampak, da združi več strok v svojih rokah. In minister je to tudi razumel. Kmet bi bil srečen, ko bi vsem samostojnežem mogli dati take službe, kakor jih naklanjajo svojim agitatorjem.

Da bi liberalci radi imeli kmete za igračo kaže tudi slučaj združitve nekaterih okoliških vasi z Novim mestom. Dolenjska metropola je res tako neznatna, da bi se morala razširiti. A kako? Pred kakimi dvajsetimi leti je znani dvorni svetnik Fran Šuklje iz Kandije v posebnih člankih v "Slovencu" dokazoval umetnost združitve Kandije z mestom, a je zahteval, naj imate obe strani od tega kaj koristi. Šlo se je zato, da se tedaj zidajo novo glavarstvo, novo gimnazijo in novo sodišče. Zahteval je po pravici, naj se prvo ali drugo poslopje postavi v Kandiji, kajti le na oni strani so primerni prostori za razširjenje. A s priklopitvijo ni bilo nič. Zidala so se gori imenovana poslopja vsa v mestu. In zdaj nima mesto Kandiji in okolici ničesar nuditi v nekakšno odškodnino. Mestice pač pridobi, a okolica bi ne imela nič od priklopitve. K večjemu če bi se kdaj dobila garnizija, kakor je bila pred letom 1870, za katero bi se morala graditi vojašnica kie v Kandiji. Ali dokler nimajo okoličani črno na

(Nadaljevanje na 3. strani.)

SV. OČETU PODELILI ZAKRAMENT ZA UMIRAJOČE.

Rim, 20. jan. — Sv. Očetu Benediktu XV., ki je pred par dnevi obolél na prehladu se je nanaglooma poslabšalo zdravstveno stanje. Nastopila je pljučnica in zadnja poročila iz vatikanske svete stolice naznanjajo, da sv. Oče umira.

Včeraj popoldne so podelili sv. Očetu poslednji zakrament. Pri obredu je prisostvovalo 18. kardinalov.

Sveta cerkev priporoča vernikom svojega glavarja v molitev.

DENARNE POŠILJATVE

VAŠ DENAR bo na svojem mestu najhitreje, ako ga pošljete skozi naše podjetje. Dostavimo denar na najbližnjo pošto prejemnika. Izdajamo čeke v kronah in ameriških dolarjih. Pošiljamo tudi potom kabla ali brzjava.

Ob izidu te številke smo računali za jugoslovanske krone:

500 kron	\$ 2.00
1,000 kron	 3.90
5,000 kron	 19.00
10,000 kron	 37.50

Za italijanske lire:

50 lir	\$ 2.75
100 lir	 5.00
500 lir	 22.75
1000 lir	 45.50

Za nakazila v ameriških dolarjih do \$50.00 računamo po \$1.00. Za večja na kazila računamo po 2. centa od vsakega dolarja.

Vse pošiljate naslovljajte na: BANČNI ODDELEK "EDINOSTI", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Tri-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

"Glas Črnogoraca."

Te dni smo dobili iz Rima nov časopis "Glas Črnogoraca", katerega nam izdajatelj pošilja s prošnjo, da bi jim mi pošiljali "Edinost" v zameno.

Ta list pa izhaja v Rimu. To pa pove vse!

Mi odkrito povemo, da se sramujemo tega lista, ne lista toliko, kolikor se sramujemo dejstva, da so se našle med našimi južnimi slavenskimi brati moške, kukavice, izdajice, ki so se mogle toliko ponižati, da so se udinjale v službo tako podlim, tako satanskim interesom, kakor so interesi Italije, naše najhujše in najbolj zaklete sovražnice.

Izdajateljem tega lista bomo pošiljali naš list v zameno, toda samo za to, da jih bomo od časa do časa okrtali, kakor zaslužijo taki efijalti — taki narodni izdajalci.

Kličemo jim pa v Rim: Sram vas bodi!

Iz slovenskih naselbin.

Houston, Pa. — Spoštovano uredništvo Edinosti: — Tudi jaz se hočem oglašati nekoliko v našem cenjenem listu Edinosti. Najprvo naj poročam o delavskih razmerah, ki tudi pri nas niso najboljše, ampak prav jalovo slabe kakor povsod. Sedaj je prišla pri nas, dosedaj ena izmed najboljših družb do zaključka, da mora vse delavce odsloviti. Ta družba je imela zaposlenih večina slovenskih rudarjev, katere je pa sedaj 1. januarja vse odslovila. Tako smo brez dela in na nezaželenih počitnicah. Javnost govori vse križem in našteva različne vzroke, zakaj, da je naš premogovnik ustavil vse obratovanje. Gotovo je, da so tudi delodajalci prizadeti, sedaj v povojinskem času in če ni dohodka je umevno, da tudi nimajo kje jemati denarja, da bi nas plačevali. Krivda da je delavski položaj takšen kakoršen je, ni krivda malih družb in firm, krivda je velekapitalistov in mednarodnih bankirjev, ki drže vaje svetovnega trga. To so tisti samosvoji mogotci, ki ne poznajo Kristusovega nauka: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe."

Ker imam ravno čas, kakor sem že omenil radi počitnic, ki smo jih dobili od naše družbe, prav pridno prebiram vaše liste. Vidim tudi živahno agitiranje za in proti našemu nedosegljivemu junaku Pavletu Zgagi. Kar se mene tiče, jaz sem ga vedno ljubil in sem zato, da ostane v našem listu. Posebno se mi dopade, kadar da povohati našim rdečkarjem tobaka iz svoje tobakne škaflice, po katerem kihajo, da se sliši, od atlantiške obale tja do San Franciskih zlatih vrat, od meksikanskega rta pa do kanadskega gorovja. Zato Pavle mora ostati in naj svoje delo vrši še naprej, da bo enkrat spametoval naše zaručane rdečkarje, ki imajo izvanredne vrste pamet, da ne vedo niti sami, kaj bi radi s svojim programom. Samo, to se mi včasih prav ne dopade, ki tako po ribniško zavija, mi vzame preveč časa da ga prečitam. Če bi včasih malo po dolejško zavil po naše "žužemberško", bi ga boljše razumel. Pa mi naj Pavle nikar ne zameri, ker mu očitam da je Ribničan, kajti jaz bi rad videl da bi poizkusil včasih malo po naše, bi mu še jaz katero povedal, kaj znamo in kaj smo mi žužemberčanje."

Predno skončam ta moj dopis apeliram na vse Slovence po Ameriki, da bi se pridno naročali na katoliške liste, ki so Edinost, Ave Maria in Glasnik Presv. Srca Jezusovega. Ti listi posebno Ave Maria je že mnogo storila med nami Slovenci v Ameriki. Zato želim temu podjetju najsrečnejše Novo leto, da bi dobili veliko novih naročnikov v tem letu, tako da bi skoraj zamogli izdajati list Edinost kot dnevnik.

Vam g. urednik in vsem čitateljem tega lista priskrbi pozdrav!

Michael Tomšič, zastopnik.

Frontenac, Kans. — V naši naselbini je lepa skupina Slovencev, a dopisa ni nikakega od tu. Zato sem se namenil jaz, da malo napišem o Kansaških razmerah. Potekli so že 3 meseci našega boja proti suženjski postavi, katera prepoveduje delavstvu v Kansasu stavkati, ter iskati svojih pravic. Toda mi še vedno upamo, da zmaga bo naša.

Zahvaliti se moremo Illinoiskim premogarjem, ki nas podpirajo z vso svojo močjo. Bratje v Illinoisu, nikoli Vas ne pozabimo.

Pretekli mesec je umrl družini Andrew Uršič po pet dnevni boleznici za pljučnico, edini 15. mescev stari sinček. Žalujemo starišem iskreno sožalje! Žalosten je bil Novega leta dan, za Mr. Frank Megliča, ker je dobil novico iz stare domovine, da mu je tam umrla mati v starosti 69. let. Priporočam jo v molitev in blag spomin.

Pozdrav vsem katoliškim Slovincem širom Amerike, kakor tudi Pavletu Zgagi, ki upam, da se zopet kmalu oglasi.

Martin Čanzel, zastopnik.

La Salle, Ill. — Pošiljam Vam mali dar . . . za Ave Marijo. Rada bi več, pa razmere v katerih se nahajamo, mi ne dopuščajo sedaj. Vaših listov Edinost in Ave Maria komaj pričakujem, da jih dobim. Lepe povesti in podučljivi članki, ki jih objavljate v teh listih so vredni zlata. Le tako neustrašeno naprej, Bog in Marija bo Vam stotero povrnila za vse Vaše žrtve, ki jih doprinašate za slovenski narod v Ameriki. Vas priskrbi pozdravljam in želim obilno vspeha.

Neža Šebat.

OČETOVSKI VEČER.

Chicaški mladeniči društva Najsvetejšega Imena Mladenicev so priredili 15. januarja lepo prireditve, ki je nekaj povsem novega za naše slovenske naselbine v Ameriki. Priredili so podučni in zabavni večer v čast svojim očetom, posebno članom možkega društva Najsvetejšega Imena.

Namen tega večer je bil pred vsem zblizati naše odrastajoče mladeniče, ki so povsem amerikanskega duha in mišljenja, s svojim očeti, ki so pa vsi rojeni doma v starem kraju in velikrat svojih lastnih otrok ne poznajo. Zato se le prepogosto zgodi, da gredo potem očetje svojo pot njih sinovi pa svojo. Katera slovenska župnija pa še nima svoje lastne katoliške šole, da bi se njih mladina vzgojevala skupaj v eni šoli, kjer potem mladina pohaja razne publikote in katoliške šole, tam se opaža še posebno povsodi po Ameriki velika vrzel med očeti in sinovi, da sinovi ne gredo za svojimi očeti temveč gredo svojo pot, kar je pa največ v nesrečo predvsem mladini. Spomini mladih let so navadno podlaga starejših let. To smo opažali v naši naselbini v Chicago. Le malo mladine smo imeli, ki bi se zavedala, da je dolžna nadaljevati oziroma sodelovati pri delu za skupne koristi.

Drugi namen prireditve je bil navduševati može, da bi vsi stopili v Holy Name Society in fante, da bi vsi šli v Holy Name Juniors.

Tretji namen je bil opozoriti katoliške Slovence na potrebo tesne organizacije vseh katolikov skupaj v svoja strogo katoliška društva. Za ta namen je bil povabljen angleški govornik Dr. Lapp, katerega govor v kratkih potezah prinašamo v tej številki Edinosti.

Ob enem smo pa s tem večerom pristopili kot naselbina, kot skupina, v National Catholic Welfare Council, organizacijo vseh ameriških katolikov.

Taki-le večeri s podučnimi govori in primernimi prireditvami so v resnici največja potreba sedanje naše dobe, ko se gre za to, da popravimo tudi med nami, kar je svetovna vojska škodovala, da prinesemo boljše razmere v naše vrste, zlasti pa sedaj, ko je vsa rudečkarija tako strašno fiasco doživela, da mora vsak človek, ki le še malo misli, videti na lastne oči, da je bila strašanska sleparija, s katero so sleparili ljudstva, posebno naš slovenski živelj v Ameriki.

Na bi ta lepa idea, katero je sprožil naš župnik Rev. Kazimir Zakrajšek, našla tudi po drugih naselbinah močan odmev in bi naj jih tudi drugodi priredili. V naši naselbini se čuje splošna zadovoljnost in veselje, da se je to priredilo in ne bo ostalo brez vpliva na naše javno življenje. Enako tudi v nobeni drugi naselbini ne bo brez vspeha.

Katera naselbina želi imeti natančnejše podatke in navodila, kako se kaj takega priredi, naj se obrne na naše uredništvo in drage volje jim bomo podali podatkov, kolikor bodo hoteli.

"Dajte nam še več takih-le večerov", je pa naš klic našim duhovnim voditeljem!

Dr. Lapp je nastopil burno pozdravljen. Njegov govor je bil mojstersko delo. Govoril je o potrebi, da se vsi katoliki združijo za skupne koristi. Njegovim duhovitim šalamo se od srca nasmejali: Mož je pokazal, da ve, kaj govori. Katoliki morajo biti dandanes kakor sršenovo gnezdo. Povedal je o nekem vozniku, ki je znal izborni pokati z "gajzlo." Tudi zadel je "gajzlo" vse, kar je le hotel. Nekoč se je peljal s tovarišem. Tudi temu se je pobahal, kako spreten je v biču.

"Če si tako spreten", mu je rekel tovariš, "vidiš to muho na hrbtu konja? Ubij jo z enim udarcem." In res, naredil je. Ko sta šla dalje, mu je tovariš pokazal list na drevesu ob poti. Tudi tega je odbil. In tako dalje. Slednjič opazi tovariš na veji ob cesti sršenovo gnezdo.

"Še tega poskusi!" mu prigovarja tovariš. "Naka, tega pa ne bom!" "Zakaj ne?" Ti so pa organizirani. Je prenevarno!" — In temu sršenovemu gnezdu je primerjal katoliško organizacijo. Dokler smo neorganizirani, nasprotniki svobodno po nas bijejo. Vse si lahko dovolijo. Na vse moramo molčati. Ko smo enkrat organizirani, smo sršenovo gnezdo in vsakdo se nas bo bal udariti. Zato skuša nasprotnik najprej zavirati našo organizacijo, ker vedo, kakor hitro bomo organizirani, so oni izgubljeni. Organizirano delo, danes kaj velja. Vse drugo je nič. — Povedal je, da gremo Slovenci v Ameriki skozi enako težavni razvoj, kakor so šli drugi narodi, ki so se naselili v Ameriki. Vzelo bo veliko časa, predno se bomo popolnoma uredili. Treba marsikaj, predno se človek v domači v kakem tujem kraju. Vendar kar vidim nocoj tukaj pri vas, je nekaj, h čemur vam moram častiti in kar občudujem. Slovenci ste med najmlajšimi narodi v Ameriki in vendar ste že toliko napredovali. Kar vam je še treba je: Združite se z nami, ostalimi ameriški katoliki, pojdite z nami! Mi vas kličemo v naše vrste.

Potem je vabil tudi ženstvo na probujo. "Katoliško ženstvo je naredilo za ameriško katoličanstvo več kakor može. Žene so delale bolj vstrajno in bolj marljivo. O teh mislih bomo več pri priliki povedali v ženskem oddelku "Edinosti."

Nadalje je, pa poudarjal posebno potrebo katolikov Družinih Držav da se vsi združijo s stališča naše vlade. Tu smo v republiki. Tu narod vlada. Kar vlada dela, dela vse v imenu naroda in sme in more delati samo to, kar narod dovoli, kar je v smislu naroda. Mi kot državljani smo odgovorni, kar naši uradniki delajo. Mi odločujemo pri volitvah. Vsakdo mora sodelovati, ko gre za stvar, od katere imajo vsi koristi in ki se tiče vseh. Kdor se ne zmeni za javne stvari in ne sodeluje, tega po pravici vsi drugi lahko prezirajo. Užíval bi, rad bi imel vse pravilno urejeno, da bi pa sodeloval, tega pa ne. Zavedati se moramo, da je morda ravno od našega glasu odvisno ali bo dobra stvar zmagala ali ne! Zato bi moral vsak državljani iti volit z molitvijo, za razsvitljenje, da bi mogel prav voliti.

Zato pa treba katoliške državljane pred vsem poučiti, da natančno poznajo svojo vlado, da vedo kaj in kako se vlada, da razumejo to, kar so dolžni voditi — svojo vlado. The Catholic National Welfare Council je bil ustanovljen s tem namenom: katolike združiti v eno celoto, jih podučiti o vseh državljanskih dolžnostih in jih navdušiti, da bodo te svoje dolžnosti tudi vestno in točno izvrševali prav tako, kakor vsako drugo stanovsko dolžnost. Zato vas Cath. N. W. Council pozdravlja in z veseljem bom sporočil vašo izjavo, da vsa župnija pristopi kot taka v našo zvezo, da ste pripravljene sodelovati, se združiti z nami, da boste stopili na stražo za svoje pravice in za svoj napredek, da boste pomagali uničiti pogubonosno delovanje tajnih sil, ki podkopavajo naše oltarje in naša družinska domača ognjišča, naša načela in naše ideale in skušajo podreti vse dosedanje intelektualno delo človeškega rodu zanesti v cel svet strašno zmedo, pred vsem pa uničiti našo katoliško vero in cerkev, to učiteljico narodov,

učiteljico srečnega življenja na svetu. Kar mi danes potrebujemo je samo, da pomagamo, resnici do zmage vse povsodi. Danes delajo tajne sile, da zmaga laž, da zmaga zmoti. Proti tej moramo mi razširjati resnico in ji pomagati do zmagi, ki njej gre. Možje, Slovenci, skupaj! Ne samo vi tukaj v Chicago! Začnite delovati, da se združite vsi katol. Slovenci cele Amerike v eno samo sršenovo gnezdo, kjer boste organizirani in kjer boste varni pred vsemi, ki vas sedaj morda razdvoje ne sbretno z bičem bijejo in vas, če se ne združite, znajo v dolgoletnem času še s škorpionji.

Nato se je govornik obrnil na našega g. župnika in mu častil pred vsem na tem krasnem večeru, potem mu je pa zagotovil vso pomoč in vse sodelovanje za župnijo Sv. Štefana. Vesel sem, da ste me danes povabili in povem vam, da bom rad in pogosto prišel k vam, da vam pomagam pri tem delu.

Burno in dolgotrajno ploskanje je sledilo temu govoru, kar je pričalo, da so navzoči pazno sledili njegovim izvajanjem in jih razumeli.

Poročeni so bili preteklo nedeljo v slov. cerkvi Sv. Štefana: Florijan Pelko doma iz Trebeljnega z nevesto Antonija Keržič iz Goričice pri Preserju. Priči sta bila Antan Andrijašič in Marija Štebljaj. — Alojzij Trakonja, beneški Slovenec z Heleno Darovec, doma iz Vavte vasi pri Novem mestu. Priči sta bila Louis Petrič in Mary Gradišar. — Bilo srečno!

Umrla je mala hčerkica Franciska, stara 12 let, našemu rojaku Mr. Dolmoviču. Umrla je mestni bolnišnici na vnetju možganov. Pogreb je bil v soboto zjutraj 21. januarja.

Naše naročnike in čitatelje opozarjamo na RAZPRODAJO zimskega blaga, gorkih sweaterjev in spodnje obleke v trgovini Mr. J. Gottlieba. Glejte njegov oglas v današnji številki.

NAŠE NAROČNIKE V CHICAGO

kateri še niste dobili naš stenski Kolehlar, prosimo, da se zgledate v našem uradu. Tistim, ki ni mogoče priti po dnevu se lahko zgledate večer od 7. do 8. ure ali pa v nedeljo po sv. maši.

Chicago, Ill. — Ker se volilni boj glede Pavle Zgagatove kandidature še nadaljuje, in ker imam spodaj podpisani tudi pravico do volitve, zato oddam svoj glas za Pavleta.

In kako tudi ne, ker vendar že cela njegova elegantna postava na sliki svedoči, da mora tudi nekaj pametnega v glavi imeti. Vendar pa, da ne pozabim, rad bi vedel, kako veliko svoto je določil za sedajne volitve; jaz vsaj upam da se bo postavil, kakor kakšen senator.

Tudi Pavletov brat Peter Zgaga je že hotel okrasiti list G. N., s svojo sliko, bil je tozadevno že pri vseh newjorskih fotografijah, toda smolo je imel še povsod; izjavil se je še vsak fotograf, da ne more prenesti neprijetnega duha, ki prihaja od Petra.

Zatorej Pavle, le korajžje imej in zmaga bo gotovo Tvoja!

Ivan Kušar.

Chicago, Ill. — Ko berem razne dopise iz slovenskih naselbin, kako lepo napredujejo v cerkvenih občinah, kako lepo farani svojim župnikom delujejo za svoj lastni blagobit in napredek in vspeh v župniji. Pod spretnim vodstvom našega skrbnega župnika Rev. Kazimirja Zakrajšek, gremo lepo naprej v vseh ozirih. Večkrat sem čul, kakor mišlim tudi vsak drugi, da delo rodi sadove; to zlasti priča v naši župniji za katero se trudi naš Father noč in dan, ravnatoko tudi za novo slo-

(Nadaljevanje na 3. str.)

ALI STE ŽE BILI V ČREVLJARSKI TRGOVINI MR. JOS. PERKOTA, ZA ČASA "VELIKE RAZPRODAJE", KI SE VRŠI TEK OM JANUARJA? IZVANREDNA PRILIKA JE, NE ZAMUDITE JO!

AMERIŠKA SLOVENKA.

Zvedela sem, da namerava list Edinost zopet pričeti s posebnim oddelkom za ženske. Tudi mene je zvešila ta novica in ne morem si kaj, da tudi jaz ne pozdravim te ideje. Pristavim pa tudi željo, da bo ta ženski predal ne samo začeti, temveč, da bo zanimiv in tudi vstrajno nadaljevan, da se bodo vse naše ženske zanimale zanj in pridno dopisovale urednici ter prišle na dan s svojimi idejami v dopisih, kar bo naredilo ta predal najzanimivejši del lista Edinosti.

Da je nam amerikankam Slovenkam tak predal potreben, tega mi ni treba povdarjati. Koliko listov za ženske imamo samo v angleškem jeziku. Skoro vsi večji listi imajo svoje oddelke za ženske. Pri raznih tujih narodnostih opazimo, da imajo ženske če ne svoje liste, imajo oddelke za se v listih, imajo ženske jednote itd. To vse pa ni prišlo samo od sebe, pač pa so se vzdramile ženske, ki so se zavzele za to ali ono stvar, delale za uspeh in se borile za priznanje in končno so dosegle uspeh. Ameriške ženske stoje na višjem in svobodnejšem stališču v javnosti, kakor ženske katerega koli drugega naroda. Me, ki živimo tukaj med njimi in jih opazujemo, seveda ne odobravamo vsega pri njih, toda v marsičem pa so nam v zgled. Ravno skozi časopise in pisanje ter svoje zanimanje za vse, kar se godi okrog njih, so dosegle velik del svoje zavednosti in časopisje dandanes je ključ do vsakega uspeha. Zato sem jaz za svojo osebo prepričana, da bo začetek našega pravega ženskega javnega življenja ta ženski predal v listu Edinost, ako se me amerikanske Slovenke resno zavzamemo za to.

Dalje naj bi ta ženski oddelk v listu Edinost služil v pomoč in spodbudo čitateljicam. Na misel mi prihajajo besede nekega slovečega pisatelja, ki sem jih nekoč čitala. On pravi nekako takole: Mi vsi smo le ubogi duhovi, ki živimo na tem planetu (zemlji) za kratek čas, odeti v obleko iz mesa, krvi, kosti in živcev. Vsak gre svojo pot, a dostikrat pride v zadrego, iz katere si sam ne ve pomoči. Vsakega izmed nas pa uče skušnje življenja. Zato rabimo svoje duševne moči v to, da po moči z nasvetom pomagamo drugim ubogim duhovom, ki sami ne vedo kaj storiti. Ako sem jaz s svojim pisanjem pomagal le enemu izmed sto milijonov duhov, ki žive tukaj, sem dosegel svoj namen."

Ženski predal v listu Edinost naj bi torej prinašal članke, ki bodo nam

v splošno pomoč. Da pa bo to mogoče doseči, je najprej potrebno, da se spoznamo, da se zaupno pogovorimo o svojih zadevah, bodisi osebnih, bodisi družinskih, da se seznamimo z našimi najnujnejšimi problemi bodisi glede socialnega vprašanja, običajev, odnošajev, gospodinstva vzgoje itd. skratka vse, kar pride v poštev v našem vsakdanjem življenju. To pa bi se moglo doseči le s pridnim dopisovanjem vsake posamezne čitateljice. Ne pričakuj se, da bi pisale učene spise in znanstveno razpravljale o naših težnjah, temveč naj vsaka piše tako, kakor sama stvar vidi in razume, preprosto, kakor je tudi naš narod preprost. Urednica bo potem ali sama odgovarjala ali pa predložila zadevo čitateljicam v prevdarek in odgovor. Na ta način se bomo počasi seznanile z dobro in slabo stranjo naših zadev in na podlagi tega nam bo mogoče najti pomoč za naš javni in zasebni prospek in se nam bo mogoče postaviti v vrste žensk drugih narodnosti v vseh ozirih.

Ko govorim o proučevanju naših razmer, potreb in problemov, pa nikakor ne mislim, da bi morale pri tem prezreti delovanje in način življenja žensk drugih narodnosti temveč ravno nasprotno. Ko bomo poznale svoje pomankljivosti, bomo toliko lažje spoznale, v čem so nam tuje ženske lahko v pomoč in kaj se lahko od njih naučimo. Ne mislim pa reči, da jih moramo me v vsem posnemati, ker kakor že enkrat omenjeno, ne odobravamo vsega. Angleški časopisi naprimer imajo zanimive članke o tem in onem ženskem vprašanju, ki pa dostikrat ne pridejo v poštev pri nas amerikanih Slovenkah. Me imamo namreč svoj način življenja in zato tudi svoje težnje. Kar zanima pravo Amerikanko, dostikrat ne zanima nas, kakor živi ona, tako navadno me ne moremo živeti, ker smo imele drugačno vzgojo v drugačnih razmerah, ki nam je dala drugačen pogled na življenje, kar se vse premalo upošteva.

Poleg tega je tisto nepojmljivo "nekaj", kar nas veže skupaj kot hčere enega naroda. Draga čitateljica, gotovo si že več ali manj občevala z ženskami tujih narodov s tujimi ljudmi sploh. Ako hočeš odkrito priznati, moraš reči, da se z njimi nisi nikdar počutila tako domačo, kakor pa se počutiš v družbi svojih rojakinj. Ženska tujega naroda ti more biti zvesta prijateljica, dobra pomočnica, toda sestra nikdar. Govorim iz izkušnje. V času moje-

ga bivanja v Ameriki sem prišla v stik z ženskami raznih narodov in nekaj časa tudi živela med Amerikanci. Bili so jako dobri z menoj, v več slučajih celo boljši, kakor moji ljudje. Smatrali so me za eno izmed njih in moja lastna mati ali sestre bi ne mogle biti bolj dobre z menoj, kakor so bile te Amerikanke. Toda navzlic temu so prišli trenutki, ko sem si zaželela nazaj med svoje, kjer edino se počutim popolnoma domače. Pa da govorim odkrito: Med svojimi mogoče ne najdemo vedno toplega sprejema, celo mržnja, prezirjanje in zavist je dostikrat naš delež, toda ljubezen do svojih je vedno dovolj velika in plemenita, da prezre take malenkosti ter najde med njimi sto in sto dobrih stvari. Vsa dobrota in prijaznost ljudi tujega naroda nam ne more dati osrečujočega čuta bratstva in razumevanja, ki more vladati samo med ljudmi enega naroda.

Na podlagi tega povdarjam, da se bomo med seboj razumele bolje, kakor pa bi nas mogli razumeti drugi. Ohraniti si moramo svoje ideale a poleg tega biti dovolj prostodušne, da uvidimo dobre strani drugih narodnosti in od njih posnemamo to, kar bo nam v korist in toliko, kolikor pride v poštev pri nas. Želim, da se še katera druga oglasi in pove svoje mnenje.

Silva Poljančeva.

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

vensko šolo, katero upam da dobimo prihodnjo spomlad samo, da enkrat dobimo vsaj polovico denarja, kar bo stala šola. Dosedaj je bilo s pričetkom šole nemogoče, ovirali so nas vedno kaki štrajki raznih stavbenikov, pa bile so še druge neugodnosti, ljudstvo ni delalo itd. Kakor pa vse kaže, posebno pa neumorno delovanje našega župnika, ki vedno prireja razne prireditve, ki so koristne in podučilne za narod, gremo navkreber proti svojemu cilju in to je slovenska šola v Chicagi. Mi dobri farani Vam kličemo le tako naprej, proti svojemu cilju, mi smo za Vami!

Poleg tega moram še omeniti naše častite gospode Franciskane, ki pomagajo poleg svojega posla še pri dušnem pastirstvu naše župnije. Pred vsem zaslužijo vse pohvale č. g. Dr. Hugo Bren, ki s svojimi globoko učenimi pridgami tako lepo uče nas farane sv. Štefana. Istotako zaslužijo pohvalo č. g. Rev. Benvenut Winkler, kateri tudi v svojih izbornih pridgah nas vežbajo v duševnem življenju. Hvala gre pa tudi č. g. Rev. Blankotu Kavčič, ki se poleg svojega delovanja v tiskarni še trudi za župljane naše župnije.

Da odkar so ti gospodje v naši naselbini je postalo med nami tudi novo življenje, to vidi vsakdo, ki hoče videti resnico. In chicaški rojaki smo lahko ponosni, da imamo v svoji sredi za napredek Slovencev tako vnete častite duhovnike. Odkar se je pričelo podučevati v domači dvorani naše malčke, je opaziti tudi med otroki ves drugačni red in disciplino. Kako krasno je opazovati naše malčke pri pol 9 maši, ki pristopajo k mizi Gospodovi. Zato Bog Vam povrni delujoči gospod župnik in Vašim marljivim duhovnim sobratom. Bog naj povrne vsem Vam za Vaš trud in požrtvovalnost! Ne ozirajte se pa na napade nekaterih, ti so vredni pomilovanja, ki so tako daleč zašli. Mi vsi dobri farani gremo za Vami in se ne oziramo na nobene neosnovane lažnjive napade, ki jih producipajo razni prepira-iskajoči gobezdači. Laž ima kratke noge. Toliko o tem!

Sedaj pa naj omenim še nekoliko iz našega društvenega življenja. Družba sv. Mohorja, ki smo jo ustanovili v naši naselbini prav izbornu napreduje in njeno članstvo raste dan za dnem. Na izvanredni seji, ki se je vršila 13. januarja t. l., smo sprejeli Družbeno ustavo, nekatero smo vsi navzoči slovesno prisegli. Bilo je nekaj v resnici le-

pega, ko so člani z dvignjenimi desnici ponavljali zaprisego, da mora naša Družba sv. Mohorja za vedno ostati na strogi katoliški podlagi. Na tej seji je družbeni blagajnik sobrat John Petrovčič st., daroval družbi zlato uro, ki se jo bo porabilo za društveno korist. Zato me veže tudi dolžnost da se tem potom, kot družbeni predsednik najprisrčneje zahvalim sobratu blagajniku John Petrovčiču st., za izkazano naklonjenost do družbe. Zahvaljujem se pa tudi ostalemu odboru za vneto sodelovanje za skupni napredek. Le tako naprej bratje v lepi slogi in miru, pa je nam obstanek in vspeh zagotovljen. Bratje, v slogi in ljubezni je moč! V tem duhu vse najlepše pozdravljam.

Leo Mladich.

Opomba: — Jaz in moja družina glasujemo, da Pavle Zgaga ostane še nadalje v Edinosti. Ker to je za razvedrilo in za kratek čas. Če pa katerega malo pokrtači, to naredi zato, ker zasluži.

Družina Leo Mladich.

Cleveland, Ohio. — Ko sem brala v Edinosti o Kandijski bolnišnici, da je nevarnost, da ne bo mogla ekstitirati pod okoliščinami v katerih se nahaja sedaj stara domovina, sem se takoj odločila da bom darovala za ta prekornisti zavod za Dolenjsko mali dar. Ker so slabi časi, zato za enkrat nemorem darovati več, kakor \$5.00. Prosila bi pa tudi druge vse dolenjce, da bi prispevali za Kandijsko bolnišnico po svoji moči. Rešimo zavod, ki je toliko dobrega storil za naše rojake doma. Bolj kot kedaj ga naš narod potrebuje sedaj. Zato pa stopimo skupaj in pokažimo, da znamo ceniti dobrodelnost tega zavoda.

Pozdravljam vse čitatelje Edinosti, Vam pa g. urednik želim najmanj 5 tisoč naročnikov v Novem letu 1922. (Op. ured. Bog Vas usliši!)

K. Kuhel.

Burton, Ohio. — Prosim ako imate še kak stenski Koledar za leto 1922, da mi ga pošljete, ker Vaši letošnji koledarji so izvanredno lepi. Tudi Koledar Ave Maria je krasno delo in v njem je mnogo podučilnega čtiva.

Mi se nahajamo tukaj na farmah oddaljeni 12. milj od katoliške cerkve. Torej si lahko predstavljate, kako dobrodošli so Vaši katoliški listi za take kraje. Sedaj smo farmarji zelo finančno prizadeti. Raditega tudi Vam nemorem sedaj poslati naročnine za vaše liste. Prosim, počakajte malo, poslala Vam bom kakor hitro mi bo mogoče. (Bomo radi. Ured.)

Kakor sem že omenila da smo farmarji posebno manjši, ki smo na farme šele prišli, svoj denar vtaknili v poslopja in farmarska orodja, resno prizadeti to zimo. Imamo nekaj krav, ali kaj, ko za mleko nič ne dobimo. Sto funtov mleka sedaj stane \$1.50, pritem vtrgajo še 20 centov proč za voznino in končno nam ne ostane nič več, ako zraven računamo še krmno, ki jo potrebujejo krave. Tu v Burtonu smo samo dve slovenski družini.

RAZPRODAJA ZIMSKEGA BLAGA

Ker je nam vsled pozne zime ostalo veliko zimskega blaga, razprodamo isto po lastni ceni. Zima ne prizanesi, torej nakupite dokler je še čas. Prostor nam ne dopušča, da bi navedli cene, pridite se pa sami prepričati. Po 50c dobite pri nas otročje sweater-je možka in ženska spodnja oblačila, flanelaste bluže za fante, in veliko drugih reči v slovenski trgovini:

JOHN GOTTLIEB

1821 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Kar se tiče Pavle Zgagata, moram reči, da ga imamo zelo radi. Že samo njegova slika je jako smešna in prikupljiva. Prilagam ... v znakah za pokritje poštinih stroškov Koledarja.

Voščim in želim Vam mnogo vspeha in božjega blagoslova v tem nastopnem letu.

Katarina Adamič.

(Nadaljevanje z 1 strani.)

logo divjega lovca. V zadnjem mescu avgusta je ustrelila šest divjih koz, enega jelena in več druge divjačine. Kako in na kakšen način je ta žena pomagala Lengerju pri umorih, radi katerih je on osumljen, dosedaj še ni znano.

NORVEŠKA PRIZNALA MEKSANSKO.

Norveška vlada je danes uradnim potom priznala sedajno meksikansko vlado, kot merodajno. To poročilo je danes izdala uradno meksikanska vlada.

CHICAŠKI MESTNI ZBOR ZA-MOKROTO.

Chicaški mestni zbor je sklenil resolucijo, s katero je zahteval nazaj pivo in lahka vina. Pozivlja kongres naj glasuje za to.

DVA EKSTREMA.

Pravilna prebava je ena glavnih in zelo važnih problemov za naše telo. Sicer pa večina se ne zanima dovolj zato dokler niso prisiljeni do tega vsled hudega trpljenja. Dva ekstrema sta navadno vzrok za njih pokvarjenost pri prebavi: del jedil, ki jih uživajo je tako bogatih, da le zdrav krokodil bi jih zamogel prebaviti in drugi del pa je tako reven in slabe vrste, da prašič bi se enostavno shujšal na njih. V takih slučajih je vedno potrebno, da se pomaga železcu s zdravilom za prebavo. Samo dijeta ne more povrniti železcu pravo normalno prebavo. Najbolj zanesljivo zdravilo za tak slučaj je Trinerjevo grenko vino. "Moj želedec je sedaj v najboljšem stanju, zakar se imam zahvaliti Trinerjevemu grenkem vinu, sedaj bi lahko pojedel hrastove zagozde. Vam zvesti, Paul Rakita, Wadsworth, O." Dobi se v vseh lekarnah. Imejte doma tudi Trinerjev liniment za prihajajočo sezono proti revmatizmu in lumbago, ker ni boljšega za hitro pomoč.

NAROČNIKI "EDINOSTI"

POZOR!

Prosimo vse naše naročnike, da v slučaju preselitve nam takoj naznajo svoj novi naslov. Poleg novega pošljite nam tudi svoj stari naslov, stem nam prihranite mnogo nepotrebnega dela.

Mi želimo vsakemu naročniku dostaviti vsako številko našega lista. Velikokrat se pa kdo oglasi, čez mesec dni po svoji preselitvi in se pričuje da lista ni dobival in seveda pri tem pozabi, da nam ni naznanil svojega novega naslova. Zato je važno za nas i vas, da nam takoj naznanite svoj novi naslov, kadar se preselite in vam bomo dostavili vsako številko našega lista.

Uprava "Edinosti."

KOLEDAR AVE MARIA za leto 1922.

Je krasna knjiga, obsegajoča 224 strani. Poučni članki, povesti in poročila iz raznih naselbin kakor tudi številne slike krasijo delo. Koledar Ave Maria stane s poštnino samo 60c, za v stari kraj 75c.

Koledar dobite pri katerikoli kalnemu zastopniku ali pri pišite na:

"Edinost,"

1849 W. 22 Street, Chicago, Ill.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

(Nadaljevanje z 1 strani.)

belem od vlade zagotovila, naj ne sedajo na liberalne limance, kajti davkov imajo itak dovolj, s priklopljivjo k mestu si jih pa itak še povečajo.

Sicer pa naj mestni liberalci prej dokažejo, da so dobri gospodarji. Ali iz njihovega proračuna je razvidno, da niso. Mestne doklade se zmiraj zvišujejo, a uprava pa vedno bolj leze v mlakužo. Vi Amerikanci ste med vojsko poslali v Slovenijo razne podpore za naše siromake. A več zabojev mestna uprava ni niti odprla in nekatere reči so se pokvarile. Okrog 500 kilogramov masti so nekam založili, da se še zdaj ne ve, kam je izginila. S. L. S. je v mestni zbornici že interpelirala na župana Rozmana, ki pa ni dal zadovoljivega odgovora.

Take prikazni se prikazujejo večinoma v liberalnih občinah, naše se v obče dobro drže in vidi se, da kmečki župani bolje vodijo svoje občine nego "inteligentna" mestna županstva.

Pa kaj se če, "učencem ni nad svojim učnikom", kakor gre v malem tako gre tudi v velikem. To se vidi v centralistični vladi v Belgradu. O Božiču smo dobili novo — pardon, staro vlado, prejšnje ministristvo je spremenilo samo par oseb in začne se novo koritarstvo. Od Slovencev je ostal Pucelj, kot poljedeljski minister, a Dr. Kukovec je milostno pustil "socialno skrb" Dr. Žerjavu, ki so ga prvotno kandidirali za ministra ver, menda zato, ker je vnet za brezboštvo in je na Slovenskem izrazil nasprotnik katoliške cerkve, ter nje tako požrtvovalne duhovščine. Pa kaj čemo: "črna roka", "bela roka" se stegujete okrog prestola in državnega krmila, prostozidarstvo skače okoli zlatega teleta, a narodni poslanci ne vidijo tega tajnega sovražnika, ki ruši državne temeljne. Klika gospodari ... vsepovsod na nezadovoljnost. Iz te zagate je ni druge rešitve, nego nove volitve v skupščino — ki naj pometejo z liberalci. Zato se jih oni boje in odlagajo, ker se je težko ločiti od korit ...

Naši lepi Jugoslaviji želimo, da čim prej pridejo na površje boljši možje, nego so sedajni krmilarji.

Vam, mili rojaki, ki ste v zadnjih letih dokazali z dejanji svojo krščansko ljubezen do nas v stari domovini, lepa hvala in srečno ter blagoslovljeno leto 1922.

Neznani Bog.

(Priredil FR. BLANKO.)
(Nadaljevanje)

"Ti si pravičen, imperator, hvala ti. Dovolj, da sedaj začnem obravnavati prvi del omenjenih točk, obstoj najvišjega večnega Boga. Ako mi Antistij Labeo pove, kaj misli on o tem, mi bo to dalo priliko primerjati svoje nazore z njegovimi."

"Pri moji veri, zvit lisjak je ta Atenjan", zašepetal je Tiberij Sejanu. "Vendar pa upam, da me moji ne puste na cedilu. Zdaj se pravi: pokazati mu zobe."

Iz njegovih oči so švigale strele na Labea, ki je skoraj potreboval tega pomenjivega obodila, da je sploh kaj odgovoril, tako so ga bile zbe-gale visoke misli, jasni in uničujoči sklepi nasprotnika.

"Mojemu nazoru", odgovori Labeo, "prija najbolj beseda in pojem panteizma za pojav vesoljstva. Vse v njem je podvrženo istim zakonom: postanek in pogin, začetek in konec, rast in propadanje. Ker uničevanje samo mora služiti rasti, se mi zdi, da mora biti rast sama edini namen in zakon vesoljstva."

"Rast! Ali pa priznavaš nad njo zunanje, vseodločujoče nadzorstvo?"

"Vsaka stvar se ravna po postavah nje lastne narave. Ta narava jo stori to, kar je. Ona ne more sama sebe predruščiti in tudi kakšna stvar ne more spremeniti njene narave; to pa zato ne, ker je podvržena svoje lastni naravi. Razun tega je pa tudi podvržena vsaka stvar zakonom vsake druge močnejše stvari, s katero pride v dotiko. Tako je n. pr. aktiva več, kakor pasiva. Kdor po svoji lastni moči drugo ali druge vlada, spreminja, giblje ali stvarja, kaže večjo moč, kakor tisti, katerega vlada, ali to, kar se spreminja, giblje, ali kar je narejeno. Tako je za me vrtnar neprimerno večja moč, kakor zemlja, katero obdeluje; kipar neprimerno večja moč, kakor kamen, ki mu mora služiti, da na njem izvede svoj načrt."

"Ti toraj priznavaš", začne Dionizij, "da imajo gotove stvari gotove moči in da je razlika v teh močeh."

"Brez dvoma!"

"Pa tudi, da je moč, ki sama sebe določuje, ali od svoje moči tudi drugim deli, močnejša, kakor tista, ki je to moč sprejela?"

"Zadnja moč je samo nadaljevanje in podaljšanje učinka prve."

"Gotovo", nadaljuje Dionizij. "Ako je pa stvar taka, nam ostanete samo dve možnosti: v stvareh delujoča moč mora biti od drugod, mora toraj biti bitje, ki ima v sebi združeno vso drugim stvarjem podeljeno moč, t. j. bitje, ki je preneslo en del svoje lastne neskončne moči na vse druge stvari. Ali ni tako?"

"Razumem, kam jadraš", opomni Labeo, "ali jaz tega ne mislim tako. Ti si misliš eno uzvišeno vse druge stvari nadkriljujoče bitje, prvo, samostojno moč, od katere naj sprejemajo vse druge stvari svoje moči. Jaz pa mislim drugače: jaz verujem na večni krog, na neprestano ponavljanje stvari in moči, ki takorekoč prehajajo ena v drugo in se v vednem menjavanju same med seboj podpirajo in izpopolnjujejo z ribanjem in gibanjem."

Atenjan se ni mogel obraniti lahkega smehljaja. "Prosim Avgusta, da si besedo Labeja dobro ohrani v spominu", je govoril in se ljubko naklonil proti njemu. Potem pravi Labeju: "Ti praviš, da vsaka stvar sprejema svojo moč od zunaj — in sicer vsaka brez izjeme?"

"Gotovo. Mislim si moramo brez končno verigo, skozi katere sleherni člen gre enkrat dana moč."

S tem priznavaš, da je bil čas, ko ni bilo nobene moči, ker ako kako stvar, želi kdo ohraniti, je znamenje, da je poprej ni imel, katero pose-duje, da mu je poprej manjkala. Ali mi more kdo ta dokaz ovreči?"

Nihče ni odgovoril.

"Dobro, ako je toraj, kakor trdi Labeo, vsaka stvar sprejela svojo moč od zunaj, od druge stvari, je to toliko, kakor trditi: bil je čas, ko niti ena stvar ni imela moči. Vsa veriga stvari je bila brez moči in je čakala na sunek, ki je moral priti prvim členom od drugod. Odkod naj pride, vprašam, ta prvi sunek, ta prva veljavna oddaja moči? Kdo ga je dal? Komu se imamo zahvaliti zanj?"

Trenutni odmor je nastal. Tudi Labeo je molčal.

"Mogoče nam more to pojasniti Domicij Afer", se oglasi Dionizij.

"Jaz", odgovori Domicij se zasmehljivim obrazom, "jaz ne hodim niti k Labeju niti k grškim bistrovidcem v šolo. Meni je predmet to, kar na njem vidim. Jaz sem materialist in se zanašam na svoje dobre čute. Jaz ne vem, kaj se klepeta o Bogu in o duši: ne morem jih niti videti, niti slišati, ali jih drugače čutiti in zaradi tega jih zame tudi ni."

"Kako", zakliče Dionizij skoraj veselo, "ali je to tvoja zadnja dobropremišljena beseda? Ti nočeš sprejeti nobenega drugega sođnika, kakor edino le svoje čute?"

"Poskusi, morda me poučiš česa boljšega!"

"Ta naloga, — oprost mi, — je pa zame res prezapeljiva! Ti misliš svoj sklep podpreti zgolj s pričevanjem tvojih čutov? Povej mi, prijatelj Afer, na katerega svojih čutov si sezidal ta svoj sklep, t. j. kateri tvoj čut ti ga je objavil. Kateri tvojih čutov ti ga je razodel? Ali bolje, ali moreš ta svoj sklep videti, čutiti, duhati, slišati, okusiti? Nikakor ne, a vendar veruješ vanj. Resnični zaključek bi toraj bil reči, — da ali tvoje-ga zaključka ni, ali pa veruješ tudi nekaj takega, kar je tvojim čutom nedostopnega."

"Seveda je ta moj sklep mojim čutom nedostopen, ker ni stvar", odvrne Domicij razdraženo.

"Ali je bil Julij Cezar stvar? Ali je bila Kartago stvar? Seveda so bile — ali za tebe ne, v kolikor ne spadajo pod tvoje čute. Ti veruješ na nje, pa ne po svojem lastnem spoznanju, ampak znanje si sprejel o drugih. Ravno tako verujem jaz in večina tukaj pričujočih, da je Špansko in sicer zato, ker nam to pravi učeni Strabo, ki jo je videl, da je neka dežela tega imena."

Pri teh besedah je Avgust zaploskal in cela družba z malimi izjemami se je veselo zasmejala.

"To se razume", zakliče Domicij Afer razžaljen, "to se razume, da lahko verjamem tudi to, kar so mesto mene videli in slišali drugi. Kar jaz zahtevam so poskušnje. Ni Strabo sam, ki pravi, da je Špansko, ampak jih je zelo veliko in že od davnih časov. Eden se lahko vara, ali me hoče prevariti, množica prič pa tega ne more storiti. Jaz moram nekaj imeti, na kar morem osloniti svojo vero in to je dokaz. Množica isto stvar trdečih prič mi je v tem slučaju dokaz. Kakšne dokaza nam pa moreš dati za obstoj duše in njene neumrjivosti, za obstoj najvišjega Bo-

ga? Kar naj pameten mož veruje, se mu mora tudi dokazati. Poskusi, ako znaš!"

GOSPODI PRI "PROSVETI"!

Zavrtnikov očka so zadnjič djali na Lawndale: "Le še pridite, bomo se smejali!" V zadnji številki smo zopet prišli in sicer, smo pokazali tem gospodom šopek "nageljčkov". ki v svojem cvetju in duhu razodevajo članstvu S. N. P. J., kako salamensko je varano in goljufano v imenu blaženega socializma! Čese gospodje na Lawndale smejejo ne vemo, toda vemo pa, da se je pritem obraz slovenskega delavca streznil, na njem se je videlo znamenje resnosti in v srcu pa je govoril: "Ob 60 tisoč so nas spravili s svojim milijondolarskim fondom, tu pa vidim, da jih je šlo drugih 30 tisoč, zakaj, zato, da uničujejo moje prepričanje, po katerem edino se da pravo živeti kakor se človeku spodobi. In gospoda na Lawndale, ki nas molze, pa pravi, da se nam smeje. Ne! ne, izkoriščevalcev pa ne bom več podpiral, jednota gori ali doli!" Da, da, narod se probuja in dviga pesti, gospodje dan vašega plačila se bliža!

RAZNOTEROSTI.

Father White, katoliški duhoven, postavil je v ameriških kolonijah prvi tiskarski stroj.

V neki šoli v Nemčiji je sledeči napis na steni:

"Denar zgubljen—ni nič zgubljene-ga."

"Zdravje zgubljeno—precej zgubljene-ga."

"Značaj zgubljen—vse zgubljeno."

Prvi ameriški mučenik za sv. vero je bil Father Padilla—rodom Španec—katerega so l. 1542 umorile in dijanske tolpe v Mehiki.

Prvi ameriški vojak, ki je padel v svetovni vojni, je bil katoličan in graduiranec katoliške šole, Tomaš Enright, Pittsburgh, Pa.

SLAVNEMU OBČINSTVU

naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinovce, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljše in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete ose-bno na:

JAMES A. JANDOS,
2042 W. 22nd St. near Hoyne Ave., Chicago, Ill.
Tel.: Canal 4108

ZNIZANA VOŽNJA

Ker so nekatere linije znatno znižale svoje cene, se nudi ugodna prilika onim, ki so v kratkem namenjeni v stari kraj. Pišite nam po cene i vozni red parnikov.

Ako želite dobiti takega so-rodnika iz starega kraja nam pišite to tozadevna pojasnila.

Kadar pošiljate denar v stari kraj, ne prezrite naše banke, ki vam nudi točnost in nizke cene.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
SLOVENSKO BANKO
70—9th Ave., New York City.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA

števil. 18. S. D. Z., CLEVELAND, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 55 leta starosti. Zavarujete se lahko za: \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000, smrtnine. Za bolniško podporo pa se lahko zavarujete za \$7 ali pa \$14 na teden. V društvo lahko vpišete tudi otroke od 1 do 16 leta starosti. Za nadaljna pojasnila se obrnite na društveni odbor.

Društvo zboruje vsako 3 nedeljo v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

Predsednik Rudolf Cerkenik, 1115 Norwood Rd.; podpredsednik Josef Zakrajšek, tajnik John Vidervol, 1153 E. 61st St.; zapisnikar Jos. Zaveršek ml., blagajnik A. Basca, nadzorniki Anton Vidervol, Ant. Strniša in Josef Zakrajšek st. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar. Zastavonoša Ferd. Misič, Redar John Peterlin.

DRUŠTVO SV. VIDA ŠT. 25., K. S. K. J. V CLEVELANDU, OHIO.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 50. leta starosti. Vi se lahko zavarujete za \$250, \$500 in \$1000 smrtnine. Društvo plačuje \$7 na teden bolniške podpore. V mladinski oddelci se sprejemajo otroci od 1.—16. leta starosti. Dr. zboruje vsako 1 nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani. Asesment se plačuje samo na seji, od 10 ure popoldne do 4. ure popoldne. Vsa nadaljna pojasnila dobiti lahko vsaki čas pri društvenih uradnikih. Predsednik John Widervol, 1153 East 61st Street.

Podpredsednik Joseph Žulič. Tajnik Ant. Fortuna, 1176 E. 61st St. Blagajnik John Melle.

Zastopnik Joseph Rus, 6519 Bonna ave. Nadzorniki John Žulič, Anton Strniša in Joseph Ponikvar. — Zastavonoša Ant. Drečnik. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar.

FRANK TOMAŽICH

SLOVENSKI GROCERIST

Priporočam svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljše salato olje in pristno ajdovo moko. Ker smo Slovenci prijatelji dobre potice naznanjam cenj. gospodinjam, da sem se preskerbel z vsem potrebnim "materijalom." Pridite in se prepričajte!

1858 W. 22nd Street

Phone: Canal 2910.

Chicago, Ill.

JOHN STAYER.

GROCERY

1952 West 22nd Place,

Chicago, Ill.

Priporočam Slovincem in Hrvatom svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljše ajdovo moko, fino salato olje, doma narejeno kisló zelje, importirani holandski mak, sveži kostanj in razne vrste "HOPS IN MALT" za varenje domačega piva. Vsem se najtopleje priporočam.

Telephone Canal 1404.

FIDELITY ELECTRIC COMPANY

Vaši domovi bojo postali moderni, ako izročite nam v iste napeljavo električne razsvetljave. Mi jamčimo dobro delo za nizko ceno. Obiščite našo trgovino in oglejte razne stanovanjske opreme. Prodajamo tudi pralne stroje, hladilnike, štedilnike, itd. Vsakemu, ki nas priporoči svojemu znancu za napeljavo električne razsvetljave damo \$5.00 nagrade.

Plačuje se v gotovini ali pa na lahke obroke.

2049 West 22nd Street,

Phone: Canal 5190.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkрасnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němceček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.